

[Hassing Jørgensen.]

og lade Møntens Værdi variere. Man sætter Smørprisen til 2 Kr. 50 Øre, og naar Smørtilførslerne stiger, reducerer man Møntens Værdi. Dette sker efter det ærede Medlem Hr. Oluf Pedersens Opfattelse simpelt hen ved at forøge Møntens eller Sedlernes Mængde.

Denne geniale Tanke er man aabenbart kommet ind paa ved at gøre den Iagttagelse, at naar Nationalbanken forøger sin Seddelmængde, stiger Værdierne i Pris, og naar den formindsker den, falder de. Men hvornaar er det, Nationalbanken forøger sin Seddelmængde? Det er naturligvis først og fremmest, naar den selv er villig til at udvide sin Kreditgivning, naar den finder det nyttigt at forøge Landets Import og Landets Produktion; men det egentlige Vilkaar for, at det kan ske, er virkelig det, at Producenterne ønsker at forcere Produktionen og derved faar Brug for mere Kapital. Nationalbanken kan opmuntre dertil ved at nedsætte sin Diskonto; Direktionen kan stille sig liberalt med Hensyn til Vilkaarene, Sikkerheden, men til syvende og sidst er det dog heldigvis endnu saaledes, at det er Debitorerne selv, der bestemmer, naar de vil laane, og det er en Fejltagelse at mene, at man kunstigt kan „pumpe Penge ud mellem Folk“, som det hedder. Hvis Producenterne ikke ser deres Fordel ved at beslaglægge Kapital, lader det sig ikke gøre.

Jeg skal minde om, hvad vi har set her i Landet i de seneste Aar. Under Nationalbankens Opkøb af Kreditforeningsobligationerne betalte den dem med sine Sedler, men der var ingen, der havde Brug for Sedlerne. De indgik i Bankerne paa Folio og Indlaan, og Bankerne satte dem igen ind i Nationalbanken, og saa gik det lige op. Nu da Nationalbanken atter sælger, formindskes Bankernes saakaldte Kassebeholdninger, saaledes at naar Nationalbanken er færdig med at sælge, er det ogsaa forbi med den tilsyneladende Penge- rigelighed. Kunster nytter efter min Mening ikke til andet end til at fremkalde et falsk Indtryk af de virkelige Forhold.

Det ærede Medlem Hr. Oluf Pedersen har for øvrigt klogt forudset dette, at man ikke uden videre kan tvinge Folk til at laane Bankens Penge. Derfor siger han i

sin § 11, at Direktionen kan, hvis det er nødvendigt for at holde Prisniveauet konstant, øge den cirkulerende Seddelmængde gennem et rentefrit, fra Bankens Side opsigeligt Laan til Statskassen. Men nu er virkelig det spændende: Hvad skal Statskassen gøre med disse Penge? Skal den indsætte dem paa Folio, eller skal den betale sin øvrige Gæld med dem? I dette Tilfælde vender Sedlerne jo tilbage til Banken, og saa er der intet sket. Naa, den kunde jo bruge dem; men hvis den bruger dem til sine sædvanlige Formaal, de Formaal, hvortil den i øvrigt har skaffet sig Indtægter, saa sparer den jo disse Penge, disse Indtægtsbeløb, og saa maa den dog sætte Pengene ind i Banken igen. Den kunde naturligvis bygge Pyramider for Pengene, den kunde anvende Pengene til bevisligt unyttige Formaal; men det har den Skavank, at naar Banken saa forlanger Pengene tilbage, hvorledes skal Staten saa opfylde sine Forpligtelser? Nej, det, der foreslaas her, er en Kunst som andre Kunster, man griber til, og det ændrer ikke noget som helst i de virkelige Forhold. Et Stykke Klæde, der er 4 m langt, rækker dog hverken kortere eller længere, hvis jeg skærer 20 cm af Metermaalet og siger, at nu er Stykket 5 m langt.

Selvfølgelig opnaar man ikke, som det ærede Medlem Hr. Christmas Møller spurgte om, at ophæve Konjunkturerne, og man opnaar ikke ad nogen Vej at skabe et fast Prisniveau. Jeg tror ikke, at det overhovedet er muligt, men jeg vil tilføje, at hvis det var muligt, vilde jeg anse det for det skadeligste af alt, man kunde finde paa. Det vilde dog virkelig være en meget tvivlsom Fordel, at Varepriserne saaledes kunde ligge fast. Betydningen af det svingende Prisniveau ligger netop i det Incitament, der deri indeholdes i Retning af at forcere eller formindske Produktionen efter Samfundets Behov, og dette Incitament kan vi ikke undvære. Hele dette Forhold er en Genspejling af Naturen, hvor Klimaet skifter fra den ene Aarstid til den anden, uden denne Skiften vilde Jordens Afgrøde overhovedet ikke frembringes.

Jeg kan altsaa kun paa det bestemteste advare imod at gaa ind paa et Forslag som det, der er forelagt af det ærede Medlem Hr. Oluf Pedersen.